

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Vplyv médií na predsudky a stereotypy

Predpokladaný čas: 45 min.

Pomôcky:

- tabuľa alebo flipchartový papier,
- krieda/ fixky,
- papier,
- pero,
- video – kauza Kameň
- video – kauza Kormúthová
- dataprojektor.

Ciele:

- Definovať médium (ako zdroj masmediálnej komunikácie) a reflektovať rolu médií v každodennom živote študentov
- Kriticky popremýšľať o médiách a reflektovať ich možnú manipuláciu
- Na konkrétnych príkladoch určiť stereotypizáciu vytváranú médiami a diskutovať o nej

Úvod:

(5 min.)

Lektor/ka sa na začiatku predstaví a uvedie študentov/ky do témy dnešnej hodiny, ktorou sú médiá. Stručne s triedou preberie, čo sú médiá? Aké druhy médií poznajú? Aký majú význam? Môže to zapisovať na tabuľu.

Icebreaker: Čo máme spoločné(5 min.)

Celá trieda sedí na stoličkách v kruhu, ktorí má o jednu stoličku menej ako je počet účastníkov a účastníčok hry. Lektor/ka začína a postaví sa do stredu kruhu. Vysvetlí, že tí/tie, čo súhlasia s výrokom sa postaví a vymenia si miesto. Zároveň vysvetlí, že výroky by sa mali týkať médií.

Následne povie výrok (napr. postaví sa tí/tie, ktorí/é včera pozerali televízor.) a postaví a vymenia si miesto všetci/ky, ktorí/é včera pozerali televízor. Ten/tá, ktorý/á si nenašiel miesto na stoličke si vymyslí

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

nový výrok. Môžeme opakovať 5-6 krát. Ak nevedia v rýchlosti vymyslieť otázku, lektor/ka im môže pomôcť.

Kauza kameň (15 min.)

V úvode sa lektor/ka spýta triedy, čo rozumie pod pojmom kauza? Či vedia o nejakom konkrétnom prípade/kauze, ktorý sa stal na Slovensku.

Lektor/ka sa opýta študentov/študentiek, či počuli o kauze „kameň“. Potom im pustí video:

<https://www.youtube.com/watch?v=8WtkJrIR0i8>

Tip: po prehraní videa jedenkrát a následnej diskusii pustite pre znázornenie a uvedomenie si video ešte raz.

Čo sa stalo: Redaktor v dvoch živých vstupoch predviedol divákovi pokus. „Ja zoberiem tento kameň a položím ho presne na miesto, kde končí teraz rieka. O pol hodinu sa pozrieme, či tu kameň bude, alebo nie,“ povedal Michal Hečko. O polhodinu sa moderátorka spojila s redaktorom opäť. „Keď sme kladli tento kameň asi pred pol hodinkou sem, bol ešte na suchu. A teraz ako aj sami vidíte, je polovica nad vodou,“ povedal Hečko. Kameň však nebol na pôvodnom mieste ako ho pôvodne redaktor dal, ale o niekoľko metrov ďalej.

Reakcia Televízie: Televízia Markíza manipuláciu s kameňom priznala. „Redaktor počas živého vstupu položil na zem kameň s tým, že bude sledovať ako stúpa voda. Kvôli náhlemu prívalu vody, ktorý mohol zaliať techniku, však chvíľu na to štáb dostal pokyn presunúť sa. V zmatku z obrovskej masy vody redaktor presunul aj kameň, aby ho neskôr mohli snímať z rovnakej vzdialenosti. Bol v rovnakej hĺbke ako predtým

Reakcia redaktora: Nešlo o podvod, ale o technický problém,“ hovorí Hečko. „Skalu som presunul, pretože medzi živými vstupmi mal štáb technické problémy. Po poruche bezdrôtového mikrofónu uvažovali redaktor a kameraman nad použitím káblového, ale ten na pôvodné miesto nedosiahol a tak kameň posunuli. Nakoniec štáb predsa len siahol po bezdrôtovom, avšak už „tlačil čas“ a tak sa nevrátil na východiskovú pozíciu.

nich Facebook verejným priestorom? Má sloboda slova v slobodnej spoločnosti hranice? Je možné slobodu slova obmedziť zákonom?“

Čo sa stalo: Máj 2014 – redaktorka športových novín verejnoprávnej televízie RTVS nadránom dáva status na svoj facebook profile: „Zobudit sa o 4.30 na to, ze si myslite, ze vam pada strecha na hlavu (lebo ohromny hrmot), a to pri tom nejaky nedonoseny, smradlavy cigan vam z domu kradne 4-metrovu odkvapovu rynu, je take slovenske. Prečo „toto“ nemôžeme my poľovníci strieľať podobne ako škodnú? Prečo????? A nech mi nikto nehovorí, že som rasista. Lebo mu niečo rozkúšem!!!!“

Reakcia RTVS: O 4 dni na to prichádza odpoveď zamestnávateľa – štátnej televízie RTVS. Televízia ju najprv stiahla a potom zaslala výpoveď: „S moderátorkou RTVS pani Kristínou Kormúthovou sme

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Slobodu prejavu možno obmedziť zákonom, ak to je pre demokratickú spoločnosť nevyhnutné “v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.” V tejto veci existuje viacero rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý je najvyššou súdnou a odbornou autoritou.

TIP: Ako praktickú ukážku im ukážte priamo na Facebooku, ako oni sami vedia nahlásiť rasistickú stranu, alebo takú ktorá uráža menšiny a porušuje zákon.

Záver: (5 min.)

Lektor/ka zosumarizuje hodinu tým, že médiá nám veľa prinášajú (informácie, zábavu), môžu byť veľmi užitočné, čo sa týka šírenia informácií o nepravostiach, porušovaní ľudských práv, informácií počas prírodných katastrof,...

Médiá ponúkajú veľké množstvo rôznych príbehov, ľudských osudov, ktoré sú zjednodušované, zmanipulované a zavádzajú. Vytvárajú stereotypizáciu. Okrem cieľa informovať majú médiá za cieľ divákov zaujať a baviť, takže vyberajú najmä udalosti, ktoré sú skôr negatívne, šokujúce.

Na druhej strane sú s tým spojené riziká a môžu byť zneužívané. Mali by sme si uvedomovať vplyv, ktorý na nás majú, správy a informácie si overovať z viacerých zdrojov a kriticky o nich premýšľať.

Následne sa pýta, či sa im hodina páčila, čo by sa chceli dozvedieť nabudúce a čo by zlepšili.